

Kozmuk N. I.

State Higher Educational Institution "Banking University"

Kantsir I. A.

Institute of Innovative Education,

Kyiv National University of Construction and Architecture

**TRANSFORMATION PROCESSES AND CHALLENGES
FOR THE NATIONAL ECONOMY OF UKRAINE****Summary**

The theoretical questions of economic transformation as a continuous process of modification are investigated. The state and prospects of development of the economic system of Ukraine are analysed. The objective necessity of transformation of the national economy as a logical sequence of transition from an economically inefficient administrative-command model to a relatively effective liberal-capitalist socially oriented market model of the economic life of society is determined.

Keywords: transformation, economic transformation, financial instability, financial sector, state economic potential.

УДК 334.723

Корнєєва Ю. В.

ДННУ «Академія фінансового управління»

ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ КОРПОРАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Статтю присвячено актуальним питанням розвитку механізмів залучення інвестиційних ресурсів у державному секторі. Окреслено характер впливу політики інституційних перетворень на інвестиційну діяльність. Виділено основні концептуальні напрями трактування категорії корпоратизації, яка у цьому дослідженні розглядається з погляду акумулювання джерел фінансування розвитку суб'єктів господарювання державного сектору. Підкреслено, що процес корпоратизації державних підприємств сприяє зниженню інформаційної асиметрії та є основою інноватизації економіки.

Ключові слова: корпоратизація, інвестиції, державне підприємство, державна корпорація.

Постановка проблеми. До ринкових механізмів стимулювання інвестиційної діяльності насамперед відносимо створення організаційно-правових рамок, що розширюють можливості для здійснення інвестицій. Корпоратизацію державних підприємств можна вважати основою інституційних перетворень у трансформаційних економіках, оскільки вважається, що в ринковій економіці корпорації є основною інституційною формою підприємництва. У світі простежується чітка тенденція до перетворення частини державних підприємств, що працюють в конкурентному сегменті ринку, в контрольовані державою акціонерні товариства. Головна мета таких трансформаційних процесів – підвищення ефективності управління компаніями з державною формою власності та залучення довгострокового інвестиційного капіталу. Незважаючи на проголошений курс щодо запровадження світових стандартів в управлінні державним сектором, що використовуються розвинутими країнами, Україна, як і раніше, стикається із серйозними проблемами під час реалізації передових стандартів корпоративного управління, а також у галузі поліпшення корпоративного управління державними підприємствами. Корпоратизація підприємств державного сектора дасть змогу підвищити ефективність управління державними фінансами у частині управління інвестиційною діяльністю. Використання передового досвіду розвинутих країн допоможе поліпшити систему управління державними підприємствами, що матиме позитивний ефект на економічне зростання у країні, сприятиме стійкості державних фінансів, поліп-

шенню інвестиційного клімату та залученню іноземних інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження впливу іноземних інвестицій на економічне зростання, в аналізі міжнародної інвестиційної діяльності та дослідження міжнародного руху капіталу зробили фундаментальні роботи таких видатних учених, як: Дж. Кейнс, А. Маршалл, П. Самуельсон, Дж. Сміт, В. Шапіро, М. Фрідман, П. Кругман, М. Обстфельд та ін. Інституціональний підхід до аналізу іноземного інвестування розвивали О. Вільямсон, Д. Норт, Р. Нуреев та ін. Значну увагу у своїх дослідженнях проблематиці формування корпоративних структур та системи корпоративного управління приділяли Й. Шумпетер, Дж. Гелбрейт, М. Ширлі, М. Кляйн та ін. Аналізу окремих аспектів корпоратизації було присвячено роботи І. Ансоффа, Р. Бозека, Г. Бретона, С. Хант та Г. Шаттлуорта. Серед вітчизняних науковців, які займалися аналізом інвестиційних аспектів корпоратизації, слід виділити таких учених, як В. Геєць, Л. Федулова, В. Кубліков, О. Носова, О. Михайловська та ін. [1–12].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Корпоратизація дає змогу залучити іноземних партнерів та сприяє розширенню економічного співробітництва завдяки розгалуженим корпоративним структурам. У контексті цього дослідження корпоратизація буде аналізуватися з погляду акумуляції джерел фінансування розвитку суб'єктів господарювання державного сектору. Корпоратизація державних підприємств може стати основою для залучення ПІІ, оскільки

створить унікальні інвестиційні можливості для приватного іноземного капіталу в контексті входу в стратегічні галузі. Тож доцільно проаналізувати інвестиційні аспекти корпоратизації державних підприємств та розглядати корпоратизацію як складник системи залучення інвестицій.

Мета статті полягає в аналізі інвестиційних аспектів корпоратизації державних підприємств у контексті концепції сталого розвитку та необхідності реформування державного сектора в Україні, що неодноразово підкреслювалося міжнародними експертами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Велика кількість дослідників вважає корпоратизацію слабкою формою приватизації [5; 6]. Досить часто корпоратизацію розглядають як напрям реструктуризації підприємств [13; 14]. У контексті дотримання концепції сталого розвитку важливим елементом проведення структурних реформ у країнах із трансформаційними економіками є проведення реформування державного сектора, що передбачає реструктуризацію державних активів. Реструктуризація підприємства передбачає зміну структури активів, фінансів, форми власності, системи управління господарської організації, яка спрямована на створення нових виробничих та управлінських структур, систем і методів управління, що проводиться для забезпечення ефективного формування, розподілу і використання фінансових ресурсів. Отже, реструктуризація сприятиме підвищенню конкурентоспроможності суб'єктів господарювання у державному секторі, ефективності їх діяльності та інвестиційній привабливості. Певна частина активів, що знаходяться у державній власності, становить інтерес для приватних інвесторів, включаючи іноземних, адже після проведення реструктуризації, модернізації виробничих потужностей такі підприємства в перспективі здатні самостійно генерувати грошові потоки за рахунок експорту своєї продукції. Одним із напрямів реструктуризації державних підприємств є проведення корпоратизації.

Сучасні дослідження пропонують розглядати корпоратизацію як організаційну інновацію в державному секторі [15, с. 72]. Р. Кейвс на прикладі аналізу приватизаційних процесів у Великобританії та П. Пікард, аналізуючи можливості передачі державною надання певних послуг приватним монополіям в аутсорсинг, у своїх дослідженнях доводять, що приватизація інфраструктурних об'єктів, що надають комунальні послуги, може бути недоречною через високі транзакційні витрати та монополістичну структуру галузі [16; 17]. Цей підхід підтримує М. Кляйн, пропонуючи розглядати корпоратизацію як альтернативу приватизації, адже корпоратизація передбачає залучення інвестиційних ресурсів та перехід контролю над управлінням підприємством від політиків до професійних менеджерів, що виводить процес прийняття рішень з-під політичного тиску. М. Кляйн вважає приватизацію не єдиною можливістю для проведення реформування державного сектора та зазначає, що корпоратизація, або комерціалізація, належить до інституціональних домовленостей, коли без зміни форми власності фактично змінюється форма контролю над системою прийняття бізнес-рішень [4]. С. Хант та Г. Шаттлуорт зазначають, що корпоратизація – це крок у формальному та юридичному відношенні від безпосереднього державного контролю до юридичної корпорації із самостійною структурою управління [8, с. 8].

Дж. Гелбрейт розглядає корпорації як основу нового індустріального суспільства [3, с. 35]. Й. Шумпетер акцентує увагу на важливості інноваційної сутності корпорацій [2]. На основі ґрунтовного аналізу структури джерел фінансування інновацій О. Михайловська доводить, що головними інвесторами на інноваційному зрізі глобального інноваційного середовища є транснаціональні корпорації, які створюють своєрідний «квазіглобальний» інформаційний простір, наповнений науковим, технологічним та ринковим знанням [9, с. 14]. Велику увагу у своїх дослідженнях питанню вивчення впливу іноземного інвестування на трансформаційні процеси приділяла О. Носова, акцентуючи увагу на ролі іноземного капіталу в проведенні інституціональних перетворень у країнах із перехідною економікою. Водночас автор розглядає розвинуте інституціональне середовище як основну умову залучення іноземного капіталу [12, с. 6]. До інституційних складників, що формують інвестиційний клімат у країні, відносимо створення організаційно-правових рамок, що розширюють можливості для інвестиційної діяльності. У цьому контексті корпоратизація державних підприємств відіграє важливу роль, оскільки спрощує механізми залучення інвестиційних ресурсів.

Питаннями аналізу інформаційного середовища інноваційно-інвестиційної діяльності в умовах глобалізації займалася О. Михайловська, відзначаючи, що світовий інноваційно-інвестиційний процес перебуває у стані, близькому до точки біфуркації. Автор акцентує увагу на проблематиці інформаційного глобалізму, що зумовлює значні асиметрії в інформаційному просторі, які зачіпають національні інтереси кожної держави в інвестиційній та інноваційній сферах [9, с. 6]. Як основні інформаційні бар'єри, що стримують потоки іноземних інвестицій в Україну, О. Михайловська виділяє: наявність та специфіку цифрового розриву; суперечливість і непослідовність у генеруванні та відображенні інформації різними вітчизняними ресурсами; значну інформаційну асиметрію під час відображення інформації щодо України в інформаційних агентствах; проблеми з розкриттям інформації [9, с. 19]. У цьому контексті важливо зауважити, що процес корпоратизації державних підприємств та подальший вихід на фондові біржі світу сприятимуть зниженню інформаційної асиметрії.

Ринок цінних паперів, безперечно, є одним із найважливіших механізмів перерозподілу прав власності та мобілізації інвестиційних ресурсів. Проблематику розвитку корпоративного сектора та ринку цінних паперів в економічній системі держави досліджував В. Кубліков, наголошуючи, що система корпоративного управління прямо пов'язана зі структурою власності. Науковець виділяє основні інституціональні зміни транзитивної економіки, а саме приватизацію та формування ключових постприватизаційних інститутів, найбільш важливих для розвитку саме корпоративного сектора й, зокрема, ринку цінних паперів [11, с. 8]. Науковець зазначає, що «діалектичний характер розвитку приватизації визначив чинники, під впливом яких сформувалася вітчизняна модель корпоративного управління» [11, с. 11]. Він доходить висновку, що в Україні сформована система, яка передбачає існування закритого для зовнішніх інвесторів капіталу вітчизняних корпорацій [11, с. 12].

Необхідність проведення реформи державного сектора в Україні підтверджена міжнародними

експертами. У Звіті МВФ про надання технічної допомоги Україні, опублікованому у січні 2016 р., експерти МВФ визначають, що управління державним майном в Україні має децентралізований і фрагментований характер із широким колом суб'єктів управління з різними обов'язками, які часто дублюються або суперечать одні одним через наявність складної та часто суперечливої нормативно-правової бази [18, с. 73]. Експерти відзначають, що наявна система заважає досягнути прозорості та розблокувати потенціал зростання вартості в Україні. Також експерти МВФ наголошують, що неефективна система управління державними активами в Україні створює додаткові фінансові ризики через складнощі оцінки обсягу бюджетних ризиків [18, с. 12]. Водночас відзначають, що рівень ризику, пов'язаного з управлінням державним майном, в Україні зріс порівняно з 2011 р. [18, с. 71]. Опублікований у 2016 р. звіт PEFA (Public Expenditure and Financial Accountability – Система оцінки державних видатків) являє собою детальний аналіз ефективності управління державними фінансами в Україні за 2015 р. Методика передбачає виставлення рейтингових оцінок за шкалою від А до D. Найвищий показник А відповідає визнанню на міжнародному рівні стандартам ефективності управління. Оцінки від А до С відображають базовий рівень ефективності для кожного показника відповідно до передової міжнародної практики. Оцінка D означає, що базовий рівень не досягнуто або що немає достатньої інформації, щоб зробити коректні виміри [19, с. 15]. Результати аналізу оцінки моніторингу фінансових та нефінансових активів, прозорості процесу реалізації активів в Україні виявили певні проблеми, загальний рейтинг, виставлений експертами у сфері ефективності управління державними активами становить С [20]. У Звіті МВФ про надання технічної допомоги Україні визначено пріоритети у сфері управління портфелем державного майна, а саме вдосконалення нормативно-правової бази, структури власності та політики забезпечення прозорості. Експерти МВФ наголошують на важливості запровадження інституційних структур у короткостроковому періоді, що забезпечать визначення розміру консолідованого портфеля, що знаходиться у державній власності; визначення фінансових ризиків, пов'язаних із державним сектором; а також реалізацію політики прозорості, спрямованої на поширення відомостей про вартість і розмір портфеля серед широкого загалу та потенційних інвесторів, включаючи міжнародних інвесторів [18, с. 9]. Аналізуючи приватизаційні процеси в Україні, у Звіті МВФ про надання технічної допомоги Україні експерти відзначають, що Фонд державного майна України (ФДМУ), утворений як орган приватизації державного майна, не має спроможності, необхідної для розроблення послідовної стратегії управління портфелем державних активів та подальшої приватизації активів для максимального збільшення надходжень, а також не має у своєму розпорядженні необхідних фінансових даних щодо консолідованого портфелю. А наявні механізми приватизації створюють потенційну можливість для змов між покупцями й таємного передання державного майна в приватний сектор за ціною, нижчою від фактичної ринкової вартості [18, с. 75].

Процес корпоратизації державних підприємств в нормативно-правових актах в Україні розглядається як перший етап приватизації.

Указ Президента України «Про корпоратизацію підприємств» від 15.06.1993 № 210/93 визначає корпоратизацією як перетворення державних підприємств, закритих акціонерних товариств, понад 75% статутного фонду яких перебуває у державній власності, а також виробничих і науково-виробничих об'єднань, правовий статус яких раніше не був приведений у відповідність із чинним законодавством, у відкриті акціонерні товариства [21]. Порядок проведення корпоратизації визначає Положення про порядок корпоратизації підприємств, затверджене Постановою Кабміну від 5 липня 1993 р. № 508, яка діє у поточній редакції від 06.04.2012. Згідно з чинною Постановою, у процесі корпоратизації підприємств, об'єднань, що не привели свій статус у відповідність до чинного законодавства, їх структурні підрозділи (одиноці) можуть бути перетворені за рішенням засновника у самостійні підприємства, у тому числі у відкриті акціонерні товариства. Також визначено, що випуск акцій відкритого акціонерного товариства здійснюється за рахунок його коштів [22], що створює перепони на шляху до виходу на міжнародні ринки капіталу, адже процедура виходу на іноземні фондові біржі передбачає значні фінансові затрати на організацію лістингу, а фінансові ресурси підприємства можуть не дати змоги організувати відповідний процес через недостатність фінансових ресурсів.

Процес структурної трансформації державного сектору проходить у кілька етапів. Залежності від цілей, які ставить перед собою уряд, від особливостей галузі, в якій працює державне підприємство, обирається та чи інша форма інституційної присутності зі своїми механізмами залучення інвестиційних ресурсів. На рис. 1 зображено етапи перетворення державного підприємства зі 100%-ю державною власністю у приватну компанію, перехід активів, що перебувають у державній власності, до приватного інвестора з урахуванням можливостей надходження інвестиційних ресурсів.

Розрізняють кілька моделей залучення інвестицій шляхом корпоратизації, кожна з яких має як свої переваги, так і недоліки [23, с. 25–34]. Модель «одна компанія – один проект» активно використовували в Китаї в середині 1990-х років. До мінусів цієї моделі відносимо обмежені інвестиційні можливості, відсутність будь-яких конкурентних передумов для призначення ради директорів, що може негативно відзначитися на управлінні активами, прибутковості, ефективному використанні наявних ресурсів. Структура «одна компанія – один проект» послаблює можливість для залучення додаткових коштів за рахунок сек'юритизації прибутків або шляхом створення спільних підприємств. Якщо всі акції залишаються у держави, до мінусів відносимо відсутність стратегічного інвестора. Модель «одна компанія – кілька проектів» створює переваги в консолідації активів та за рахунок економії від масштабу створює кращі передумови для залучення капіталу, що сприяє зниженню ризиків. Існує у формі материнської холдингової та дочірніх компаній, фінансові ресурси активно залучаються на фондових біржах. Правила лістингу вимагають високих стандартів корпоративного управління та прозорості. Публічні компанії поліпшують стандарти оперативного та фінансового управління, адже підлягають більш ретельній перевірці з боку акціонерів, ради директорів, контроль здійснює незалежний комітет із нагляду і зовнішні аудитори. Також розрізняють механізм залучення інвестиційних

Рис. 1. Інвестиційні аспекти інституціональних перетворень у державному секторі

Джерело: авторська розробка на основі [8, с. 19]

ресурсів на основі публічно-приватного партнерства, що передбачає розподіл ризиків між державним і приватним секторами (зазвичай на основі договорів управління, договорів оренди чи концесії). Моделі співробітництва на основі механізмів BOT (Build – Operate – Transfer), Build Transfer (BT), Build Own Operate Transfer (BOOT) та Build Own Operate (BOO) вважаються прогресивними, оскільки передбачають створення нових проектів, цікавих для потенційних інвесторів. Умови державно-приватного партнерства варіюються переважно в питаннях передачі ризику приватному сектору від державної корпорації, залучення інвестицій та контролю над активами. Проте всі ці механізми забезпечують збільшення інвестицій із боку приватного сектора і водночас зменшення контролю з боку уряду. Існує тонка, але істотна відмінність між моделлю BOT та BOOT: перші проекти зазвичай фінансуються і керуються державною установою; натомість BOOT передбачає надходження фінансування з боку приватного сектору. Успішність кооперації на основі створення спільного підприємства забезпечує зацікавленість усіх учасників у максимізації прибутку.

Керівництво КНР розглядає корпоратизацію та приватизацію як інструмент політики для досягнення двох основних цілей: подолання дефіциту інвестиційних ресурсів за рахунок диверсифікації фінансування, а також підвищення рівня ефективності та якості управління, що буде здійснюватися на комерційній основі [23, с. 11]. Метою створення державних корпорацій у Китаї здебільшого була підтримка і розвиток галузей, що були інвестиційно непривабливі для приватного бізнесу, а

також у стратегічно важливих галузях економіки, де держава прагне зберегти свій контроль та посилити регулювання. Понад 80% державних підприємств, у тому числі їх дочірні компанії, у Китаї пройшли процес корпоратизації [24]. Публічний лістинг акцій в Китаї використовувався для проведення корпоратизації державних підприємств та є ключовим елементом реформи великих державних компаній. Проведенні дослідження засвідчують, що така практика зменшувала залежність фірм від боргового фінансування, а також давала компаніям змогу збільшити капітальні витрати.

Новим стратегічним напрямом розвитку державного сектора урядом Мальдів було визначено корпоратизацію державних підприємств на основі державно-приватного партнерства. Для приватних інвестицій відкриваються такі галузі, як транспорт, нерухомість, електрика, постачання газу, водопостачання і водовідведення, охорона здоров'я, освіта, регіональні аеропорти, регіональні порти, зв'язок і розваги. Для цього створено низку нових компаній зі 100%-ю державною власністю, які займаються пошуком інвесторів (як іноземних, так і вітчизняних) та створюють спільні підприємства на основі партнерства для управління об'єктами. Координація покладена на Департамент з інвестування Міністерства економічного розвитку Мальдів. Уся інформація про можливі проекти є у вільному доступі для всіх можливих зацікавлених сторін на платформі, розробленій Департаментом з інвестування, (www.investmaldives.org), що гарантує прозорість та відкритість процесу. Подати заявку на участь у проекті можна он-лайн [25].

Висновки. Політика інституційних перетворень впливає на інвестиційну діяльність, створюючи нові можливості для інвесторів. Корпоратизація, своєю чергою, сприяє створенню інтегрованих структур, адже технологія корпоратизації передбачає об'єднання промислового та фінансового капіталу. Корпоратизація державних підприємств сприяє інноватизації економіки, є її основою, оскільки спрощує механізми залучення фінансових ресурсів, адже новостворені інституційні

одиниці здатні акумулювати значні обсяги інвестиційних ресурсів, які будуть спрямовуватися в науково-дослідні розробки, в інноваційний розвиток. Корпоратизація сприяє диверсифікації джерел фінансування та подоланню дефіциту фінансування шляхом залучення приватного капіталу як безпосередньо через пайову участь, так і через ринки, тобто через фондовий лістинг. Корпоратизація державних підприємств може стати вдалим інструментом залучення істотного обсягу ПІІ.

Список використаних джерел:

1. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / Д. Норт ; пер. з англ. І. Дзюб. – К. : Основи, 2000. – 198 с.
2. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / Й.А. Шумпетер ; предисл. В.С. Автономова. – М. : Эксмо, 2007. – 864 с.
3. Гэлбрейт Дж.К. Новое индустриальное общество. Избранное / Дж.К. Гэлбрейт. – М. : Эксмо, 2008. – 1200 с.
4. Klien M. Corporatization and the behavior of public firms: how shifting control rights affects political interference / Michael Klien // EPPP DP. – №2012-03. – Chaire Economie des Partenariats Public-Privé Institut d'Administration des Entreprises, Sorbonne Business School, 2012. – 26 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://chaire-eppp.org/files_chaire/corporatization-klien.pdf.
5. Shirley M. Bureaucrats in business: The roles of privatization versus corporatization in state-owned enterprise reform / M. Shirley // World Development. – 199. – № 27(1). – P. 115–136.
6. Bozec R. The impact of the corporatization process on the financial performance of Canadian state-owned enterprises / Bozec, R. and Breton, G. // International Journal of Public Sector Management. – 2003. – № 16(1). – P. 27–47.
7. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф. – М. : Экономика, 1989. – 519 с.
8. Хант С. Конкуренция и выбор в электроэнергетике / С. Хант, Г. Шаттлуорт. – National Economic Research Associates. – Лондон, MMC Company. – 260 с.
9. Михайловська О.В. Інформаційне середовище інноваційно-інвестиційної діяльності в умовах глобалізації : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.00.02 / О.В. Михайловська ; Інститут світової економіки і міжнародних відносин. – К., 2010. – 33 с.
10. Корпоративні структури в національній інноваційній системі України / За ред. Л.І. Федулової. – К. : УкрІНТЕІ, 2007. – 812 с.
11. Кубліков В.К. Пріоритети розвитку корпоративного сектора та ринку цінних паперів в Україні : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.00.08 / В.К. Кубліков ; Одес. держ. екон. ун-т. – О., 2009. – 37 с.
12. Носова О.В. Іноземні інвестиції в інституціонально-ринковій трансформації економіки : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.01.01 / О.В. Носова ; Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Х., 2002. – 34 с.
13. Манина М.Н. Корпоратизация как направление реструктуризации предприятий / М.Н. Манина // Весник ОГУ. – 2005. – № 8. – С. 83–88.
14. Mattisson O. The corporatization process: An owner perspective / Mattisson Ola, Thomasson Anna // Public Policy and Administration Review. – 2014. – № 2(2). – P. 43–58.
15. Valkama P. Corporatization as Organisational Innovation / Pekka Valkama // In Organizational Innovations in Public Services Ed. Pekka Valkama, Stephen J. Bailey, Ari-Veikko Anttiroik. – Palgrave MacMillan, 2013. – P. 72–91.
16. Caves R. Lessons from Privatization in Britain: State Enterprise Behavior, Public Choice, and Corporate Governance / Caves R. // Journal of Economic Behavior & Organization. – 1990. – № 13 (2). – P. 145–169.
17. Picard P.M. Government outsourcing: Public contracting with private monopoly / Auriol, E. and Picard, P. M. // The Economic Journal, 2009. – № 119 (540). – P. 1464–1493.
18. Олден Б. Україна: Звіт про надання технічної допомоги – огляд управління державними фінансами / Б. Олден, Д. Радев, К. Кауфман, Д. Деттер // Доповідь МВФ по країні. – 2016. – № 16/30. – 86 с.
19. PEFA 2016 Handbook Volume II: PEFA Assessment Fieldguide / PEFA Secretariat Washington DC USA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://pefa.org/sites/default/files/16_08_30%20Fieldguide_9.pdf.
20. Ukraine 2015. Public Financial Management Performance Report / The World Bank, The International Bank for Reconstruction and Development. – Kyiv, 2016. – 100 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pefa.org/sites/default/files/UA-May16-PFMPR-Public-EN.pdf>.
21. Указ Президента України «Про корпоратизацію підприємств» від 15.06.1993 № 210/93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/210/93>.
22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок корпоратизації підприємств» від 5 липня 1993 р. № 508 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/508-93-%D0%BF>.
23. Yang X. People's Republic of China Toll Roads Corporatization Strategy: Toward Better Governance / Xiaohong Yang, John Lee // Asian Development Bank, 2009. – 103 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/28017/roads-corporatization.pdf>.
24. Gang F. The Role of State-Owned Enterprises in the Chinese Economy / Fan Gang, Nicholas C. Hope // China Center For International Economic Exchanges. – 2013. – 21 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.chinausfocus.com/2022/wp-content/uploads/Part+02-Chapter+16.pdf>.
25. Corporatization through Public-Private Partnerships: The new strategic direction of the Maldivian Government // Maldives Partnership Forum (MPF), 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.maldivespartnershipforum.gov.mv/pdf/Corporatization%20through%20PPP.pdf>.

Корнеева Ю. В.

ГУНУ «Академия финансового управления»

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ КОРПОРАТИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Резюме

Статья посвящена актуальным вопросам развития механизмов привлечения инвестиционных ресурсов в государственном секторе. Определен характер влияния политики институциональных преобразований на инвестиционную деятельность. Выделены основные концептуальные направления трактовки категории «корпоратизация», которая в данном исследовании рассматривается с точки зрения аккумуляции источников финансирования развития субъектов хозяйствования государственного сектора. Подчеркнуто, что процесс корпоратизации государственных предприятий способствует снижению информационной асимметрии и является основой инноватизации экономики.

Ключевые слова: корпоратизация, инвестиции, государственное предприятие, государственная корпорация.

Kornieieva I. V.

Academy of Financial Management

INVESTMENT ASPECTS OF CORPORATIZATION OF STATE-OWNED ENTERPRISES

Summary

The article is devoted to current issues of development of mechanisms for attracting investment resources in the public sector. The character of the influence of institutional policy reforms on investment is outlined. The article highlights the main conceptual directions of interpretation of the category "corporatization". In this study, corporatization is considered in terms of sources accumulation for the financing of public sector entities. It is emphasized that the process of corporatization of state-owned enterprises reduces information asymmetry. And it is underlined that corporatization of state-owned enterprises can be the basis for innovative economic development.

Keywords: corporatization, investment, state-owned enterprises, public corporations.

УДК 631.15

Логоша Р. В.

Підвальна О. Г.

Вінницький національний аграрний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ДІЯЛЬНОСТІ ТЕПЛИЧНИХ КОМБІНАТІВ НА РИНКУ ОВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто сучасний стан діяльності тепличних комбінатів в умовах ринкової економіки. Визначено і досліджено особливості функціонування тепличних комбінатів на ринку овочевої продукції в Україні. Обґрунтовано основні напрями розвитку тепличних комбінатів у процесі трансформації економічної системи з урахуванням вітчизняних особливостей і тенденцій розвитку ринку овочевої продукції в Україні.

Ключові слова: овочі закритого ґрунту, тепличні комбінати, ринок овочевої продукції, галузь овочівництва.

Постановка проблеми. У сучасних умовах ринкової економіки галузь овочівництва в Україні нерозривно зв'язана з глобальними ринками, що диктують вимоги до якості овочевої продукції та цін на неї. Водночас вітчизняні виробники овочевої продукції зіштовхуються з такими викликами, як перерозподіл експортних ринків, низький рівень купівельної спроможності вітчизняного споживача, зростання цін на добрива, сільськогосподарську техніку, тару та ін. У таких умовах виживають ті, хто спроможний швидко адаптуватися до умов глобально-трансформаційних змін сучасного ринкового середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ефективного функціонування ринку овочевої продукції постійно привертає увагу теоретиків і практиків у галузі аграрної економіки. Питанню ефективності виробництва ово-

чів закритого ґрунту присвячено дослідження таких учених, як В.П. Рудь, Р.М. Скупський, В.Г. Андрійчук, О.В. Ульяненко, В.В. Писаренко, П.М. Макаренко, В.І. Бойко, Р.С. Близький, Т.Є. Кучеренко та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте за умов високої швидкості й частоти змін у сучасній економіці має бути приділена увага сучасному стану та ефективності діяльності тепличних комбінатів на ринку овочевої продукції в Україні в умовах нових глобалізаційних викликів.

Мета статті полягає у вивченні сучасного стану й ефективності функціонування тепличних комбінатів в Україні на ринку овочевої продукції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Українське овочівництво у цілому останні декілька років демонструє позитивну динаміку